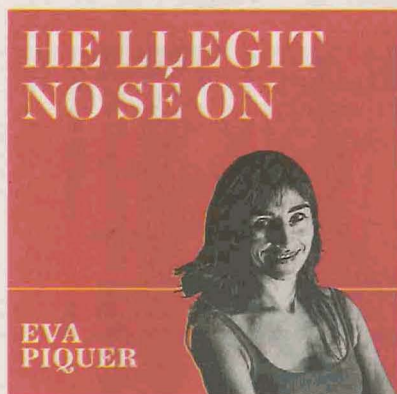

Morir amb la feina a mitges

"Dins el meu cap escric meravelles, però quan provo d'anotar-les no me'n surto", lamentava Katherine Mansfield

L'escriptora que només suplicava temps per escriure

"No demano res més que tenir temps per escriure els meus llibres. Després, no m'importa morir-me. Només visc per escriure. El món bonic (Déu meu, com és d'adorable aquest món exterior!) és aquí, m'hi banyo i em refresco. Però em sembla com si jo hagués de complir un deure, com si algú m'hagués imposat una tasca que estic obligada a acabar. Deixeu-m'ho acabar, acabar sense pressa, posant-hi tanta bellesa com pugui!"

Es una súplica expressada per Katherine Mansfield, potser la millor contista anglesa del segle passat, el 19 de maig del 1919. Moriria el 9 de gener del 1923, als 34 anys. Com va dir Anna Maria Moix, "la seva mort prematura va ser deguda sens dubte a la tuberculosi; no obstant això, en llegir-ne el diari queda al descobert l'altra malaltia que patia: la consciència tràgica, lúcida i irremediable de ser només el somni d'allò que podria ser".

El compromís amb l'escriptura, l'angoixa per no escriure prou (ni prou bé) i el pressentiment de la mort planen sobre les pàgines del dietari de Mansfield, publicat en castellà per Parsifal Ediciones. "Potser la malaltia es tornarà galopant i la meva feina no estarà acaba-

da -llegim en una altra entrada-. Seria intolerable morir-me deixant fragments, esbossos... res veritablement acabat".

Potser la veritat i l'honradesa estan per damunt de tot

"El secret de Katherine Mansfield ha mort amb ella", va sentenciar qui va ser el seu marit, l'editor John Middleton Murry. No és fàcil descriure què és el que la fa inimitable, però segur que té a veure amb l'autenticitat que respira la seva escriptura. L'honradesa, deia Mansfield, és "l'única cosa que ens sembla que té més valor que la vida, l'amor, la mort, més que tot". I encara: "La veritat commou més que l'amor, és més alegre, més apassionada. No pot fallar. Tota la resta ens falla".

Una coetània seva, Virginia Woolf, constata: "Ningú ha sentit amb més serietat que Katherine Mansfield la importància d'escriure. A totes les pàgines del seu diari, a pesar de ser instintives, ràpides, manté una actitud cap a la seva obra admirable, sana, càustica i austera. No hi ha xafarderies literàries; ni vanitat; ni gelosia. Encara que durant els últims anys devia ser conscient del seu èxit, no s'hi refereix mai. Els comentaris que fa de la pròpia obra sempre són penetrants i menyspreatius". Segons William Somerset

Maugham, Mansfield era una dona "solitària, sensible, neuròtica i malalta, que mai es va sentir còmoda en l'Europa que va escollir per viure".

Quan la solitud és una espasa protectora que et talla per dins

Que una escriptora sigui solitària, més que una raresa, és una tautologia. "En la feina que faig la solitud és una circumstància inevitable -admet Haruki Murakami a *De què parlo quan parlo de córrer*-. A vegades, però, aquesta sensació d'aïllament et pot rosegar el cor i anar-te'l dissolent com si fos una gota d'àcid que s'ha abocat d'una ampolla. També es pot veure com una espasa de doble tall que et protegeix però que alhora et pot tallar per dins".

Murakami creu que un escriptor és per definició un ésser solitari -fins aquí, d'acord- amb tendència a caure malament -i això ho veig més discutible. "Em demano si és possible que algú que es guanya la vida escrivint desperti l'afecte de la gent -es pregunta el japonès-. Potser sí que en algun lloc del món existeix algú. Però almenys en el meu cas, em costa imaginar-me que hagi caigut bé a algú personalment en tots els anys que m'he dedicat a escriure. Trobo més natural que la gent em rebutgi, m'odii i em menysprei". Dit això, torna a parlar de córrer.♦

MINÚCIES

L'estilita Simeó

Totom que conegui algun bibliòfil sap que aquesta llei de gent són al mateix temps bibliomaniacs, és a dir, alguna cosa més que apassionats pels llibres: maniàtics. N'hi havia un que, des que va veure la pel·lícula de Luis Buñuel *Simón del desierto* (1978), va començar a col·leccionar tots els llibres que trobava sobre aquest anacoreta o eremita siríac del segle V que, després d'haver passat una temporada acompanyat d'altres monjos en un cenobi d'aquell lloc, va demanar que li fessin una columna per instal·lar-s'hi, a dalt, la resta de la seva vida. Els companys li van fer cas i li van construir una columna de cosa de tres metres. Com que era un home sant i era una època de gran admiració per les extravagàncies, una munió de persones rodejaven la columna, dia rere dia, per escoltar les paraules de l'estilita -del grec *stylos*, columna- i per rebre'n la benedicció.

Com que Simeó volia estar més a prop de Déu i, en especial, més allunyat de la plebs, va demanar que li fessin una columna més alta. L'hi van fer de set metres, i al final de disset: és impossible saber-ho amb certesa. Tot això s'esdevenia, també possiblement, en algun lloc no lluny de l'avui castigada, devasta-

da, Alep, una de les ciutats més cultes del Pròxim Orient als segles de la romanització. El sant disposava d'un cistellet per elevar el menjar, escàs, que li deixaven els pelegrins; i d'una carabassa per a l'aigua. Feia les necessitats des de dalt. No temia el fred -que pot ser viu en aquelles contrades- ni la calor; i la història diu que va viure més de vuitanta anys. És venerat a molts diversos llocs de l'orbe.

La vida de Simeó del desert va ser tan potent a l'Edat Mitjana que va ser narrada per força gent: per sant Antoni eremita, per Teodoret de Cir, després segons el manuscrit anomenat *Mardín*, anònim, i per més gent. També existeix un manuscrit a la Biblioteca Vaticana que en parla.

Però el bibliòfil que hem dit volia aquesta, raríssima: *Exclamación a los heroycos hechos del eremita del ayre, ave celeste, maravilloso príncipe de los stylitas, San Simeón, por D. Andrés Antonio Sánchez de Villamayor: en Madrid, en la imprenta de Bernardo Peralta, [que] vive enfrente del Horno de la Mata, 1728*. Cada vespre, abans de ficar-se al llit, la buscava a Iberlibro.com, i mai no sortia. Un dia va aparèixer, bé de preu. La va comprar i ara és un home més feliç que abans. Però no trigarà a quedar posseït per una altra mania, per un altre llibre que desitja tenir i que encara no és a la seva biblioteca.♦